

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 5/08) i člana 17. Zakona o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22,7/25 i 6/26), Vlada Unsko-sanskog kantona na 42. sjednici, održanoj dana 1. 7. 2026. godine, d o n o s i

S M J E R N I C E
EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
UNSKO-SANSKOG KANTONA
ZA PERIOD 2027.-2029. GODINE

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE.....	5
2.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine	5
2.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Unsko-sanskog kantona.....	9
3. MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE U SREDNJOROČNOM PERIODU	11
3.1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Unsko-sanskog kantona	11
3.2. Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja	133
3.3. Rizici ostvarenja pretpostavki	15
4. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA	16
4.1. Porezna politika i javni prihodi	16
5. PROCJENA PRIHODA BUDŽETA.....	19
5.1. Prihodi od indirektnih poreza	19
5.2. Prihodi od direktnih poreza	20
5.2.1. Porez na dohodak.....	20
5.2.2. Porez na dobit	21
5.3. Ukupni prihodi Kantona	22
5.4. PRETPOSTAVKE DRUŠTVENOG I PRIVREDNOG RAZVOJA ZA BUDŽETSKU I ZA SLJEDEĆE DVIJE GODINE	24
6. PREDVIĐENE PROMJENE JAVNOG DUGA I STRATEGIJA UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM.....	28
6.1. Obaveze Kantona.....	288
6.1.1. Kratkoročne obaveze	288
6.1.2. Dugoročne obaveze	28
6.2. Servisiranje duga Kantona.....	29

1. UVOD

U skladu s članom 17. Zakona o budžetima Federacije BiH, pripremljen je dokument „Smjernice ekonomske i fiskalne politike Unsko-sanskog kantona za period 2027. - 2029.“, kao bazna osnova za projekciju prihoda i rashoda za pripremu Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2027. godinu. Ministarstvo finansija pripremilo je Smjernice u skladu sa dostupnim informacijama. Svrha Smjernica je prvenstveno definirati smjer i ciljeve ekonomske i fiskalne politike u srednjoročnom razdoblju.

Temeljni dokument koji opredjeljuje strateško usmjerenje ekonomske politike Vlade u narednom razdoblju predstavlja Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona 2021.- 2027. godine, kao podloga za izradu sektorskih strategija, trogodišnjih i godišnjih planova rada, DOB-a, Programa javnih investicija te u konačnici budžeta.

Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.–2027. godine predstavlja integrisani multisektorski strateški dokument kojim se definišu javne politike i integralno usmjerava razvoj Kantona i jedinica lokalne samouprave. Nositelj izrade Strategije razvoja je Vlada USK-a, a učesnici u procesu izrade su ministarstva i druga tijela kantonalne uprave, općine i gradovi, Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem te ostali socioekonomski partneri. Strategija je ključni strateško - planski dokument koji treba da potiče i usmjerava budući rast i razvoj Unsko-sanskog kantona. Uključuje sektore ekonomskog razvoja, društvenog razvoja i zaštite životne sredine i služi kao okvir za zajedničko projektovanje budućeg razvoja Unsko-sanskog kantona kroz definisanje zajedničkih ciljeva za prevazilaženje razvojnih izazova.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike predstavljaju fiskalni okvir za provedbu ekonomske i fiskalne politike. Smjernicama, na temelju osnovnih makroekonomskih pokazatelja i pretpostavki društvenog i privrednog razvitka, se procjenjuju budžetski prihodi i time se određuje opći finansijski okvir za izradu Dokumenta okvirnog budžeta, imajući u vidu strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike.

Ekonomska i fiskalna politika u srednjem roku, usmjerit će se na jačanje kapaciteta i učinkovitost javne uprave. Snažne institucije javnog sektora ovise o odgovarajućim mehanizmima kojim bi se osigurala odgovorna javna uprava usmjerena na građane, kao i pružanje boljih usluga građanima i poslovnim subjektima. U dobro upravljanoj javnoj upravi se jasno razdvajaju politike i uprava, osigurava individualna odgovornost državnih službenika, dobri standardi upravljanja ljudskim resursima, kao i odgovarajuća zaštita radnih mjesta, nivo plata, stabilnost te jasno definirana prava i obaveze državnih službenika. Pružanje sveobuhvatnog pristupa javnim informacijama putem digitaliziranih usluga temeljenih na modernoj tehnologiji, kojima se uzimaju u obzir potrebe korisnika kao što su osobe s invaliditetom, starije osobe, stranci i porodice s djecom.

Cilj je postići privredni rast uz istovremeno visoku zaposlenost i nisku inflaciju, a isti je u potpunosti ostvariv jedino uz kombinaciju instrumenata fiskalne politike. Svrha ovog dokumenta je prvenstveno definisati smjer i ciljeve *ekonomske i fiskalne politike*, kao i visinu finansijskih planova budžetskih i vanbudžetskih korisnika, s fokusom na dalju provedbu fiskalne konsolidacije i politike smanjenja/ograničavanja javne potrošnje na svim nivoima vlasti u Federaciji BiH.

Ovaj dokument treba da odražava utjecaj svih aktuelnih procesa iz okruženja, sa aspekta mogućih implikacija na fiskalni kapacitet Unsko-sanskog kantona, kao i da poboljša koordinaciju Vlade Kantona, gradova, općina i vanbudžetskih fondova na pripremi budžeta za 2026. godinu.

Dokumentacionu osnovu za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike Unsko-sanskog kantona za period 2027.-2029. godine kao i za prošlu godinu predstavljaju:

- Revidirane projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza Kantona, gradova i općina kantona od strane Federalnog ministarstva finansija, kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije,
- Izvršenje Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2025. godinu,
- Pokazatelji koji se odnose na nivo ostvarenih prihoda i aktuelnih pitanja i izvršenja budžeta u proteklom periodu 2025. godine,
- Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona 2021.-2027. godine,
- Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2027. godine,
- Podaci Zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine,
- Podaci Federalnog zavoda za programiranje,
- Publikacije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike Unsko-sanskog kantona za period 2027.- 2029. godine sadrže:

- Strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH i Unsko-sanskog kantona,
- Osnovne makroekonomske pokazatelje,
- Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH i Unsko-sanskog kantona,
- Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja za budžetsku i za sljedeće dvije godine,
- Procjenu prihoda budžeta i
- Predviđene promjene javnog duga i strategiju upravljanja javnim dugom.

2. STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE

2.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

Evropski put Bosne i Hercegovine formalno je počeo 2008. godine kada je potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Bosna i Hercegovina podnijela je zahtjev za članstvo u EU-u u februaru 2016. godine, a status zemlje kandidata dodijeljen joj je u decembru 2022. godine pod uslovom da poduzme preporučene korake kako bi se ojačali vladavina prava, borba protiv korupcije i organiziranog kriminala, upravljanje migracijama i osnovna prava. Mišljenje Evropske komisije iz maja 2019. godine o kandidaturi BiH navodi da „pregovori za pristupanje Europskoj uniji trebaju biti otvoreni s Bosnom i Hercegovinom kada država postigne neophodan nivo usklađenosti s kriterijima za članstvo, a posebno Političkim kriterijima iz Kopenhagena, koji zahtijevaju stabilnost institucija koje jamče značajan nivo demokracije i vladavine prava“. U skladu sa napretkom u provođenju preporučenih koraka Evropska komisija je 12. 3. 2024. godine predložila početak pregovora, da bi Evropsko vijeće 21. 3. 2024. godine dalo zeleno svjetlo za otvaranje istih.

Bosna i Hercegovina se u septembru 2015. godine, zajedno s 192 države članice Ujedinjenih naroda, obvezala na provedbu Programa održivog razvoja do 2030. godine, poznate kao Agenda 2030. Ova Agenda sastoji se od 17 ciljeva održivog razvoja i 169 podciljeva. Prvi korak u ostvarivanju Agende 2030 u Bosni i Hercegovini je izrada Okvira za ciljeve održivog razvoja u zemlji. Taj okvir je zajednički dokument svih nivoa vlasti koji određuje šire smjerove razvoja kako bi vlasti na svim nivoima i društvo u Bosni i Hercegovini doprinijeli postizanju ciljeva održivog razvoja.

Na osnovu analize stanja održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, uključujući ključne trendove, mogućnosti i prepreke, posebno u kontekstu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, kao i konsultacija s predstavnicima institucija na svim nivoima vlasti i socioekonomskim akterima, identificirana su tri smjera održivog razvoja u zemlji:

- Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom,
- Pametan rast,
- Društvo jednakih mogućnosti.

Osim toga, postoje i dvije horizontalne teme:

- Ljudski kapital za budućnost i
- Princip „Nitko ne smije biti isključen“.

Svi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini će odrediti svoje prioritete, mjere i aktivnosti u skladu s ustavnim nadležnostima kako bi doprinijele Agendi 2030. Navedeni razvojni smjerovi trebaju pridonijeti stvaranju boljeg društva i budućnosti u kojoj niko nije isključen, gdje su ljudi, prosperitet, mir, partnerstvo i briga za planet Zemlju u središtu zajedničke budućnosti.

Na 57. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održanoj 9. novembra 2022. godine, usvojen je Strateški okvir institucija Bosne i Hercegovine do 2030. godine. Taj okvir predstavlja skup usmjeravajućih ciljeva za izradu strateških i operativnih dokumenata institucija u zemlji. Cilj donošenja ovog dokumenta je osigurati koherentnost ciljeva i provedbe javnih politika na nivou institucija, usklađenost s planiranjem budžeta i drugim izvorima finansiranja te implementaciju ciljeva održivog razvoja kroz strateške ciljeve institucija Bosne i Hercegovine.

U Strateškom okviru izražena je opšteprihvaćena vizija i postavljena su tri strateška cilja:

- transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor,
- osigurati održiv i pametan ekonomski razvoj,
- društvo jednakih mogućnosti.

Također, definirano je jedanaest prioriteta. Usmjeravajući dokument za izradu ovog okvira bio je „Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini“, koji je usvojen od strane svih nivoa vlasti. U procesu donošenja u obzir su uzeti važeći strateški dokumenti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, obaveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine i Evropske unije, kao i prioriteti i preporuke Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu, Programa ekonomskih reformi te drugih relevantnih međunarodnih organizacija i istraživanja.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je krovni Program ekonomskih reformi BiH (PER BiH) za period 2026.–2028. godine na svojoj 99. sjednici, održanoj 15. januara 2026. godine.

Kao zemlja kandidat za pristupanje Evropskoj uniji, Bosna i Hercegovina je obavezna svake godine izraditi PER za trogodišnje razdoblje i dostaviti ga Evropskoj komisiji. Program ekonomskih reformi obuhvaća srednjoročni makroekonomski okvir i fiskalnu politiku, kao i sveobuhvatan program strukturnih reformi s ciljem poboljšanja rasta i konkurentnosti zemlje. Prema novoj metodologiji Evropske komisije i smjernicama za države Zapadnog Balkana, krovni program za cijelu BiH fokusiran je na **6 glavnih strukturalnih reformi**, unutar kojih Federacija BiH sudjeluje i provodi svoje aktivnosti u tri ključne mjere:

- **Povećanje konkurentnosti privrede:** Mjere podrške tehnološkom razvoju privatnog sektora, unapređenje općih uvjeta poslovanja i korporativno upravljanje u javnim poduzećima;
- **Otpornost i održivost (Zelena tranzicija):** Mjere ublažavanja ekonomskih posljedica dekarbonizacije, energetska tranzicija te postupno restrukturiranje rudarskih regija i energetske sektora;
- **Ljudski kapital i socijalna politika:** Mjere podrške radnicima pogođenim reformama, programi dokvalifikacije, prilagođavanje obrazovnog sistema tržištu rada te socijalna inkluzija.

Doprinos Federacije BiH u ovom trogodišnjem ciklusu izrađen je s primarnim ciljem da se reformske mjere uže fokusiraju na prioritete dogovorene s Evropskom unijom u okviru Plana rasta za Zapadni Balkan, kako bi se spriječilo rasipanje resursa na prevelik broj pojedinačnih mjera.

Što se tiče Federacije Bosne i Hercegovine, Strategija razvoja za period 2021. -2027. godine je ključni dokument koji objedinjuje Agendu 2030, preporuke Evropske unije, Ekonomski investicijski plan, Zajedničke socioekonomske reforme za razdoblje 2019. -2022. godine i Strategiju pametne specijalizacije.

Ova integrirana, multisektorska strategija definiše javne politike i usmjerava socioekonomski razvoj u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ona služi kao osnova za izradu programa rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, programa javnih investicija, planova rada ministarstava i institucija, dokumenta okvirnog budžeta i godišnjeg budžeta. Strategija također služi kao osnova za usklađivanje i izradu sektorskih i razvojnih strategija kantona i lokalnih jedinica samouprave.

Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine postavlja četiri strateška cilja i 18 prioriteta te sadrži 78 mjera za njihovu provedbu. Strateški ciljevi obuhvaćaju:

- Ubrzan ekonomski razvoj,
- Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj,
- Resursno efikasan i održiv razvoj,
- Efikasan, transparentan i odgovoran javni sektor.

Akceleratori koji daju najveći doprinos rastu ekonomije su razvoj digitalizacije i inovacija, otvaranje novih i razvoj postojećih poduzeća te unapređenje javnih finansija i finansijskog sistema.

Namjera unapređenja digitalnog upravljanja podacima i unapređenja istraživačkih i inovacijskih aktivnosti je povećanje produktivnosti rada kako bi se povećala konkurentnost ekonomije. Za rast zaposlenosti u Federaciji BiH potrebno je uz razvoj postojećih poduzeća poduzeti otvaranje novih poduzeća uz uključivanje dijaspora, rasterećenje fiskalnog opterećenja rada te restrukturiranje i privatizaciju poduzeća u državnom vlasništvu. U oblasti finansijskog sistema namjera je povećati štednju građana putem otvaranja štedno kreditnih zadruge te povećanje investicija, što je ključna odrednica stopa rasta ekonomije Federacije BiH.

Da bi se unaprijedio javni sektor definirani su prioriteti: unapređenje vladavine prava, staviti javnu upravu u službu građana i unaprijediti odgovornost u oblasti javnih financija, kao i mjere za ostvarenje prioriteta kako bi se ostvario strateški cilj u oblasti javnog sektora.

Federalna vlada je usvojila Strategiju reforme upravljanja javnim financijama (UJF) u Federaciji BiH za razdoblje od 2021. do 2025. godine. Strategija obrađuje svaki segment upravljanja javnim financijama, od prikupljanja javnih prihoda, upravljanja rashodima, javnim dugom, javnim investicijama do unutarnje kontrole i vanjske revizije, s namjerom da budu provedene značajne reforme. Dokument je izrađen imajući u vidu poseban značaj jačanja ove oblasti za daljnji ekonomski napredak unutar FBiH te pružanje snažnog oslonca za reforme čija je provedba planirana u drugim sektorima, kao i da bude u mogućnosti odgovoriti zahtjevima koje proces pridruživanja EU postavlja pred čitavu BiH. Strategijom su predviđena unapređenja funkcija UJF koje su direktno ili indirektno predmet budućih pregovaračkih poglavlja sa EU, a odnose se na oporezivanje, ekonomsku i monetarnu politiku, carinsku uniju, finansijski nadzor te finansijske i budžetske odredbe.

Strategija obuhvaća šest ključnih područja:

- fiskalni okvir,
- javni prihodi,
- planiranje i izrada budžeta,
- izvršenje budžeta,
- sistem internih finansijskih kontrola u javnom sektoru te
- eksterna revizija.

Kontrola raspodjele i trošenja javnih sredstava bit će pojačana implementacijom programskog budžeta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i u svim kantonima. Također je planirano uključivanje Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine kao korisnika budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, što će omogućiti bolju kontrolu javne potrošnje u zdravstvu i poboljšati stabilnost te finansijsku održivost zdravstvenog sistema.

Strategijom se želi ostvariti fiskalni prostor za javna ulaganja i kapitalne projekte putem mjera smanjenja ukupnih rashoda i izdataka te istovremenog povećanja javnih prihoda. Time će se pridonijeti stabilnosti javnih finansija i trajnom ekonomskom rastu. Strategija obuhvaća sve aspekte upravljanja javnim finansijama, uključujući prikupljanje javnih prihoda, upravljanje rashodima, javni dug, javne investicije te unutarnju kontrolu i vanjsku reviziju.

Vlada FBiH je na sjednici održanoj **4. marta 2026. godine**, usvojila završni Godišnji izvještaj o realizaciji stare Strategije reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2021.–2025. za njeno posljednje razdoblje.

Pokrenut je proces izrade i usvajanja nove Strategije upravljanja javnim financijama Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2026.–2030. godine.

Vlada Federacije BiH donijela je službenu Odluku o izradi ovog novog strateškog dokumenta koji nastavlja kontinuitet reformi nakon isteka prethodne strategije (2021.–2025.).

Ključne informacije o novoj strategiji (2026.–2030.)

- **Svrha dokumenta:** Nova strategija definiše i usmjerava poboljšanje kvalitete javnih finansija, veću predvidljivost fiskalne politike te promovira održiv i inkluzivan ekonomski rast.
- **Usklađenost:** Služi kao glavna smjernica za jačanje pravnog i institucionalnog okvira te je usklađena sa zahtjevima Europske unije, međunarodnim standardima i krovnom Strategijom razvoja FBiH.
- **Nositelj aktivnosti:** Izradu vodi Federalno ministarstvo finansija.

Od značaja za proces pristupanja EU, Strategija reforme UJF će podržati dijalog sa EU o reformskim prioritetima za ovu oblast i omogućiti efikasnije korištenje sredstava pretpristupne pomoći EU.

Vlada Federacije BiH je u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH u aprilu 2019. godine, donijela Uredbu o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvješćivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 74/19). Na taj način će se sredstvima planiranim u budžetima ostvariti bolja povezanost između strateških planova i strateških dokumenata, kako bi se omogućila njihova implementacija.

Takoder, u martu 2025. godine usvojen je Program ekonomskih reformi Federacije BiH za razdoblje 2025.-2027. godina (ERP FBiH), kao sastavni dio Programa ekonomskih reformi Bosne i Hercegovine (ERP BiH). Program ekonomskih reformi FBiH 2025 - 2027. godine, slijedi strukturu dokumenta na državnom nivou i sadrži poglavlja: sveukupni okvir i ciljeve politika, makroekonomski okvir, fiskalni okvir te prioritete strukturnih reformi, kao i priloge sa tabelarnim pregledima. Istaknuto je da su sva poglavlja Programa, u koordinaciji i konsultacijama sa resornim ministarstvima, pripremljena na način kako je to utvrđeno zahtjevima Evropske komisije i Smjernicama za izradu Programa.

Ključni izazov za BiH, a tako i za Federaciju BiH, navodi se u Programu, je povećanje produktivnosti i privrednog rasta, odnosno uklanjanje prepreka koje sprečavaju zemlju da iskoristi potencijale. Za prevazilaženje ovih izazova, pored makro fiskalnih politika, neophodne su i sektorske mjere i strukturne reforme.

Ovaj dokument predstavlja stratešku odrednicu reformskih prioriteta Vlade Federacije BiH za naredno srednjoročno razdoblje, a u svrhu postizanja većeg stepena usklađenosti sa standardima EU.

2.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Unsko-sanskog kantona

Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027. godina usvojena je na 17. redovnoj sjednici Skupštine Unsko-sanskog kantona dana 19. 5. 2021. godine¹. Usvajanjem Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona definisani i usklađeni su razvojni pravci i prioriteti Unsko-sanskog kantona s ključnim nacionalnim i međunarodnim razvojnim dokumentima. Kroz privredni razvoj zasnovan na znanju i održivom korištenju prirodnih resursa, razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora te održivu zaštitu okoliša i prirode kroz promociju i podsticanje održivog korištenja resursa, Unsko-sanski kanton teži ka ostvarenju vizije razvoja sa kojom će postati Euro regija – smaragd Bosne i Hercegovine, područje ugodnog života temeljenog na ravnomjernom održivom razvoju.

Iz navedenih strateških pravaca razvoja kao i vizije razvoja Unsko-sanskog kantona definisana su tri strateška cilja do 2027. godine:

#	Strateški ciljevi razvoja:
1.	Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa;
2.	Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora;
3.	Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima.

Strateški ciljevi su povezani s Okvirom za implementaciju ciljeva održivog razvoja na sljedeći način:

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja USK 2021.-2027.
Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	-
Razvojni pravac: Pametni rast	Strateški cilj 1: Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa Strateški cilj 3: Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima
Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti	Strateški cilj 2: Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora

Stepen realizacije definisanih strateških ciljeva će se mjeriti kroz set indikatora uticaja definisanih Strategijom razvoja Unsko-sanskog kantona do 2027. godine, koji obuhvataju ekonomski razvoj, društveni razvoj te zaštitu životne sredine. Stepem razvoja Unsko-sanskog kantona u periodu od 2021.-2027. godine će se mjeriti kroz sljedeće indikatore:

#	Strateški cilj	Indikator uticaja	Polazna vrijednost (2019.)	Vrijednost (2024.)	Ciljna vrijednost (2027.)
1.	<i>Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa</i>	Vrijednost izvoza	386 mil KM	777 mil KM	500 mil KM
		Prosječna neto plata u prerađivačkoj industriji	705 KM	1.095 KM	1.000 KM
		Prosječna neto plata u ugostiteljstvu i hotelijerstvu	521 KM	733 KM	800 KM

2.	<i>Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora</i>	Stopa neto migracija ²	-2,8	-2	0
		Grupa razvijenosti kantona na nivou FBiH	III	III	II
3.	<i>Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima</i>	Udio komunalnog otpada koji se odlaže na sanitarne deponije, %	0	0	60
		% građana spojen na kanalizacionu mrežu ³	30,80 %	33,89 %	70 %
		Broj važećih Prostornih planova JLS	3	4	8

Definisani strateški ciljevi USK su direktno usklađeni i proizilaze iz nekoliko ključnih strateških dokumenata sa viših nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, što je detaljno i obrazloženo u dokumentu Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027.

3. MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE U SREDNJOROČNOM PERIODU

3.1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Unsko-sanskog kantona

Područje Unsko – sanskog kantona zauzima sjeverozapadni dio države Bosne i Hercegovine sa ukupnom površinom od 4.841 km² ili 8,2 % ukupne površine BiH. Na tom prostoru živi oko 280.061 stanovnika. Sjedište kantona je u Bihaću. Kanton ima izuzetno povoljan geoprometni položaj, jer zauzima prostor na pravcu osnovnih koridora Zapadna Evropa – Mediteran - Bliski Istok. Izuzetno je dobro komunikacijski povezan sa Republikom Hrvatskom, a time i ostalim zemljama Evrope. U privrednoj strukturi Unsko-sanskog kantona zastupljene su slijedeće privredne oblasti:

- primarna poljoprivredna proizvodnja i prehrambena industrija,
- šumarstvo i drveno-prerađivačka industrija,
- grafička industrija,
- metaloprerađivačka industrija,
- energetika i rudarstvo,

² Indikator koji je naveden u Strategiji razvoja USK 2021.-2027. kod Strateškog cilja br.2. pod nazivom „Stepen migracija stanovništva“ nije bilo moguće pratiti te se isti preimenovao u „Stopa neto migracije“ – Izvor: Federalni zavod za statistiku „Demografska statistika“.

³ Indikator koji je naveden u Strategiji razvoja USK 2021.-2027. kod Strateškog cilja br.3. pod nazivom " Postotak građana spojen na kanalizacijsku mrežu" će se na prijedlog nosioca mjere - Ministarstva građenja, prostornog uređenja i zaštite okoliša USK, pratiti na način da će se u obzir uzimati „stepen pokrivenosti kanalizacionom mrežom“ koji se prikuplja od strane kantonalnih JLS i na osnovu dobijenih podataka stvara zbirni podatak, kako je i sada učinjeno.

- građevinarstvo i industrija građevinskog materijala,
- tekstilna industrija i proizvodnja sanitetskog materijala,
- hemijska industrija, industrija gume i ambalaže.
- saobraćaj i veze, špedicija,
- trgovina, ugostiteljstvo i turizam te
- ostale uslužne djelatnosti.

Pokazatelji razvijenosti kantona i Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu kojih su kantoni rangirani (nivo razvijenosti) u odnosu na indeks razvijenosti. Za izradu indeksa razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave u Federaciji koriste se sljedeći indikatori: prihodi od poreza na dohodak po stanovniku (X1); stopa zaposlenosti (X2); kretanje stanovništva (X3); udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu (X4); i stopa obrazovanja radne snage (X5). Unsko-sanski kanton je rangiran je na 8. mjesto, od ukupno 10 kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kantoni	Rang	Rast / pad*	Indeks 2025	Prihod od poreza na dohodak po 2025	Stepen zaposlenosti 2025	Kretanje stanovništva 2015-2025	Učešće starog stanovništva 2025	Stepen obrazovanja radne snage 2025
Kanton Sarajevo	1	0	2,01	2,82	2,33	1,83	0,90	1,80
Zapadnohercegovački kanton	2	0	1,29	0,74	0,86	1,07	0,91	2,10
Hercegovačko-neretvanski kanton	3	1	1,2	1,15	1,20	0,76	0,57	1,29
Bosansko-podrinjski kanton, Goražde	4	-1	1,04	1,54	1,78	0,06	0,30	1,09
Zeničko-dobojski kanton	5	0	0,85	0,62	0,89	0,89	1,24	0,64
Tuzlanski kanton	6	0	0,84	0,71	0,88	0,98	0,98	0,70
Srednjobosanski kanton	7	0	0,65	0,27	0,56	0,85	1,24	0,58
Unsko-sanski kanton	8	0	0,40	0,12	0,00	0,75	1,43	0,90
Kanton 10	9	0	0,40	0,00	0,08	0,11	0,00	1,22
Posavski kanton	10	0	0,28	0,04	0,15	0,00	0,73	0,60

Tabela 2: Pokazatelji razvijenosti kantona Federacije BiH u 2025. godini

Zaposlenost

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH dobiveni su obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH (puni obuhvat). U broj zaposlenih osoba u FBiH uključeni su zaposleni u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima. Istraživanjem su obuhvaćene pravne osobe svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti svih nivoa, ustanove i druge organizacije, po organizaciono teritorijalnom principu na nivou općine, koje posluju na teritoriji Federacije BiH.

Istraživanjem o zaposlenima u pravnim osobama obuhvaćeni su zaposleni koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. Istraživanjem o zaposlenima u obrtu i srodnim djelatnostima obuhvaćeni su zaposleni i vlasnici kojima je obrt osnovno zanimanje.

3.2. Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja

Kako je navedeno od strane DEP-a, tokom 2025. godine u Bosni i Hercegovini nastavljen je trend ekonomskog rasta, koji prema preliminarnim podacima iznosi 2,1%. Glavni oslonac rastu predstavljala je domaća potražnja kroz povećanje prije svega privatne potrošnje. Rast privatne potrošnje generisan je ostvarenim povećanjem plaća i penzija, kao povećanim prilivima doznaka građana iz inostranstva. Uzimajući u obzir zabilježen viši nivo inflacije (4%) u odnosu na prethodnu godinu, tokom 2025. godine došlo je i do povećanja javne potrošnje na svim nivoima vlasti u cilju zaštite životnog standarda građana u okviru borbe protiv inflacije. Pored potrošnje, u Bosni i Hercegovini tokom 2025. godine nastavljen je i trend rasta ukupnih investicija, sa većim doprinosom privatnih investicija ekonomskom rastu. S druge strane, doprinos trgovinskog bilansa bio je blago negativan.

Nadalje, trenutni podaci ukazuju na nastavak trenda rasta ekonomskih aktivnosti u tekućoj 2026. godini, ali uslijed značajnih geopolitičkih nestabilnosti, koje bi mogle imati negativne ekonomske posljedice, kako u svijetu, tako i u zemljama EU prognoza ekonomskog rasta u navedenoj godini iznosi 2% i snižena je za 0,6 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa jesen 2025. Očekuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Uzimajući u obzir da će se razvoj događaja u međunarodnom okruženju, prvenstveno stavljajući akcent na energetska krizu, u značajnoj mjeri preliti i na ekonomske tokove u domaćem okruženju, najnovija zvanična prognoza inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena za 2026. godinu iznosi 4,1% i veća je za 1,3 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa Jesen 2025.

Prognoze DEP-a vezane za ključne agregate tržišta rada u 2026. godini, ukazuju da će doći do stagnacije broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu, dok bi nominalni rast prosječne neto plaće trebao iznositi 9%.

Prognoza rasta plaće uzela je u obzir očekivani rast plaća i u privatnom i u javnom sektoru, vezan za izvršeno redovno godišnje usklađivanje minimalne plaće, usklađivanja vezana uz inflatorna kretanja, primjenu kolektivnih ugovora za pojedine grane, zadržavanje deficitarne radne snage i sl. Bitno je istaći visok nivo rizika po prognoze tržišta rada, obzirom da bi potencijalni sporiji ekonomski rast od pretpostavljenog, praćen manjim obimom investicija mogao dodatno smanjiti broj zaposlenih lica.

Makroekonomski pokazatelji za period 2024.-2029.

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nominalni BDP u mil KM	55.091	59.440	62.895	66.115	69.602	73.486
Nominalni rast u %	6	7,9	5,8	5,1	5,3	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	103,4	105,7	103,7	102,5	102,2	102,1
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	53.300	56.247	60.651	64.521	68.101	71.987
Realni rast u %	2,6	2,1	2	2,6	3	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	1,7	4	4,1	2,2	2,1	2
Potrošnja u mil KM	47.560	50.700	53.459	56.068	58.546	61.292
Realni rast u %	4,1	2,2	1,6	2,1	2	2,3
Vladina potrošnja u mil KM	10.524	11.471	11.896	12.729	13.518	14.329
Realni rast u %	2,8	2,8	2,2	1,9	2,1	1,9
Privatna potrošnja u mil KM	37.036	39.229	41.563	43.340	45.028	46.963
Realni rast u %	4,4	2	1,4	2,1	2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	13.097	14.194	14.962	16.024	17.154	18.395
Realni rast u %	10,2	5,2	3,3	5,4	5,5	5,7
Vladine investicije u mil KM	1.831	2.106	2.306	2.520	2.772	3.049
Realni rast u %	16,9	11,7	7,2	7,4	7,7	7,7
Privatne investicije u mil KM	11.266	12.088	12.656	13.504	14.382	15.346
Realni rast u %	9,2	4,2	2,6	5	5,1	5,3
Uvoz u mil KM	29.057	30.602	31.878	33.548	35.429	37.416
Nominalni rast u %	4,5	5,3	4,2	5,2	5,6	5,6
Realni rast u %	4,7	5,2	2,6	3,5	4,1	3,1
Izvoz u mil KM	21.879	23.133	24.033	25.177	26.640	28.188
Nominalni rast u %	-0,2	5,7	3,9	4,8	5,8	5,8
Realni rast u %	-1,6	2,6	1,9	3,2	4,2	3,2
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,9	24,2	24,3	24,7	25,3
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.860	-1.994	-2.088	-2.371	-2.631	-2.886
Rast u %	74,4	7,2	4,7	13,6	11	8,9
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,4	-3,4	-3,3	-3,6	-3,8	-3,9

IZVOR: DEP - mart 2026. godine

Očekivana prosječna godišnja stopa ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu 2027. - 2029. godina iznosi, 3% (2027: 2,6%, 2028: 3,0% i 2029: 3,4%), a prepoznati glavni nosioci rasta ostaju isti kao i u prethodnim godinama (finalna potrošnja i investicije), uz nastavak poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene. Procjenjuje se da će u 2027. godini i naredne dvije nivo inflacije biti umjeren bez značajnih godišnjih šokova (2027: 2,1 %, 2028: 2% i 2029: 2,3%). Prema prognozama tržišta rada, u periodu 2027. - 2029. godina očekivani rast broja zaposlenih trebao bi se kretati po stopi od 1% do 1,5% godišnje, dok bi očekivani godišnji nominalni rast plaće trebao iznositi od 5,7% do 6%.

Ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, posebno zemljama EU27 i dalje čine važnu odrednicu ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini, koja će se manifestovati kroz trgovinske i finansijske tokove. Tako je, uslijed slabljenja ekonomskog rasta glavnih trgovinskih partnera, tokom protekle dvije godine, došlo do usporenja vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Lako se, kako je prethodno istaknuto, tokom 2026. godine očekuje oporavak vanjskotrgovinske razmjene, u programskom periodu 2027. - 2029. godina, potreban je ipak krajnji oprez prilikom sačinjavanja

prognoza, obzirom da eksterna kretanja predstavljaju važnu odrednicu ukupnih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Pored eksternih faktora, važnu odrednicu ekonomskog rasta u posmatranom srednjoročnom periodu imati će i interni institucionalni kapacitet za provedbu krucijalnih strukturalnih reformi. Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedininstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) u aprilu 2026. godine. Nadalje, izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentiteskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH po godinama, zasnovana i na godišnjem planu otplate vanjskog duga. Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove za 2026. godinu, kao i za srednjoročni period 2027. - 2029. godina izvršena je u skladu sa koeficijentima iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2026. godinu („Službene novine Federacije BiH”, broj: 89/25).

3.3. Rizici ostvarenja pretpostavki

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Obzirom na visok nivo nepredvidivosti krajnjeg ishoda ekonomskih tokova, moguće su i značajnije promjene u realizaciji projekcija javnih prihoda. Projekcije poreznih prihoda i obaveznih socijalnih doprinosa temelje se na trenutno važećim politikama, procjenjenom kretanju radne snage, rastu plaće i migracijskim politikama. Potencijalna implementacija novih mjera u cilju poboljšanja finansijskog položaja pojedinaca u narednom srednjoročnom periodu, u značajnoj mjeri može imati odraz i na projicirani nivo naplate. Pored navedenog, na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati: izmjene ostalih poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, kao i rad poreznih administracija. Shodno detektovanim rizicima, ovim putem upućujemo na krajnji oprez u procesu budžetskog planiranja, kao i na primjenu člana 33. stav 3. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), u skladu sa kojim je korištenje projekcija Federalnog ministarstva finansija prilikom planiranja budžeta obavezno.

Podsjećamo i na uobičajne tehničke aspekte vezane za proces pripreme i dostave projekcija prihoda:

1. Pojedinačne projekcije prihoda po osnovu indirektnih poreza za općine/gradove kantona i kantonalne upravitelje za ceste i procjene dijela prihoda po osnovu namjenske putarine za izgradnju autocesta i izgradnju i održavanje ostalih cesta od 0,25 KM po litri naftnog derivata, za kantonalne upravitelje cesta. Shodno tome, potrebno je iste proslijediti navedenim korisnicima.

2. Prikazana raspodjela prihoda po osnovu poreza na dohodak između kantonalnog i općinskog/gradskog izvršena je prema minimalnom koeficijentu propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ukoliko kanton vrši raspodjelu većeg dijela ovih prihoda općinama/gradovima u svom sastavu, unutar dostavljene projekcije ukupnog iznosa prihoda po osnovu poreza na dohodak može izvršiti drugačiju preraspodjelu, shodno zakonu ili drugom pravnom aktu, koji na kantonalnom nivou uređuje pripadnost i raspodjelu javnih prihoda, vodeći računa da isto primjeni prilikom planiranja ovih prihoda u svom budžetu. (DEP, Makroekonomske projekcije 2027.-2029. , mart 2026.)

4. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA

4.1. Porezna politika i javni prihodi

Promjene poreznih stopa se najčešće donose na nivou Federacije za sve kantone. Unsko-sanski kanton kao niži nivo vlasti vrlo malo može direktno koristiti mjere fiskalne politike u poboljšanju ukupnog fiskalnog stanja Kantona. Potrebno je fiskalnu politiku Kantona pogledati u okviru realnog i mogućeg, odnosno u okviru direktnog i indirektnog uticaja viših nivoa vlasti.

Kako bi se uvelike povećao nivo fiskalne stabilnosti i odgovornosti, planiraju se mjere za poboljšanje koordinacije i odgovornosti između svih nivoa vlasti u pripremi projekcija javnih prihoda i rashoda. Jedan od stubova Strategije reforme upravljanja javnim finansijama su javni prihodi i porezna politika, koji će se provoditi mjerama i aktivnostima:

- Smanjenje fiskalnog opterećenja rada
- Harmonizirati propise o oporezivanju posjedovanja i prometa imovine
- Harmonizirati zakon o igrama na sreću
- Unaprijediti propise o poreznoj administraciji
- Unapređenje sustava raspodjele prihoda u Federaciji BiH
- Suzbijanje sive ekonomije
- Unaprijediti poslovno okruženje uklanjanjem administrativnih barijera.

• Smanjenje fiskalnog opterećenja rada

U narednom periodu se očekuje donošenje novih zakona o porezu na dohodak i doprinosima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ovi zakoni objedinjuju preraspodjelu fiskalnog opterećenja na rad putem smanjenja doprinosa i proširenja uske porezne osnovice za dohodak od rada. Cilj je uvesti nove vrste oporezivih prihoda i prenijeti porezni teret na bogatiji sloj stanovništva. Očekuje se da će reforma smanjiti ukupno fiskalno opterećenje rada, mjereno metodologijom OECD-a, s 36,42% na 35,22%. Smanjenje fiskalnog opterećenja za poslodavce trebalo bi povećati konkurentnost privrednih subjekata i radne snage te raspoložive prihode i domaću potražnju. Diferencijacija stope poreza na dohodak ima za cilj suzbijanje sive ekonomije, budući da se trenutno koriste neoporezive isplate za izbjegavanje punih obaveza.

- **Harmonizirati propise o oporezivanju posjedovanja i prometa imovine**

Propisi o oporezivanju posjeda i prometa imovine su regulisani na nivou kantona i lokalnih jedinica. Potrebno je donijeti jedan propis i uspostaviti evidencije imovine za obračun godišnjeg poreza. Stvaranje jedinstvene baze podataka o nekretninama je važno zbog značajnih prihoda od imovine. Stvaranje jedinstvenog zakonskog okvira o oporezivanju posjedovanja i prometa imovinom na nivou Federacije Bosne i Hercegovine će smanjiti administrativne barijere, unaprijediti poslovno okruženje i privući investitore. S obzirom na postojanje 20 propisa koji uređuju oporezivanje imovine na različite načine, planira se predložiti jedinstveno rješenje za cijelu Federaciju Bosne i Hercegovine.

- **Harmonizirati Zakon o igrama na sreću**

Zakonom o igrama na sreću u Federaciji Bosne i Hercegovine kojim je stvoren pravni okvir za unapređenje praćenja djelatnosti igara na sreću kroz sistem praćenja ostvarenog prometa, uplate javnih prihoda, pravno-tehničkih pretpostavki koje omogućavaju kontinuirano i sveobuhvatno praćenje zakonitosti rada priređivača igara na sreću i nagradnih igara. U narednom periodu planirano je usklađivanje pravnog okvira propisa u svrhu usaglašavanja s propisima o sprječavanju pranja novca, kao i prilagođavanje fiskalnog opterećenja ove djelatnosti i pojednostavljenje pravne norme. Provođenje daljnjih aktivnosti bit će usmjereno i na osmišljavanje efikasnije kontrole nadzora poslovanja priređivača igara na sreću koji koriste digitalne kanale poslovanja.

- **Unaprijediti propise o poreznoj administraciji**

Zakoni koji regulišu rad i nadležnosti Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (PU FBiH) trebaju biti odvojeni kako bi se uspostavila platforma i pravna osnova za neophodne reforme u PU FBiH. Trenutna organizacija PU FBiH (10 kantona i 73 ispostave) je neefikasna i zahtijeva reorganizaciju, radi povećanja efikasnosti. Potrebno je identificirati sve procese unutar PU FBiH, odrediti nosioce procesa, analizirati korake i tok procesa te proučiti prednosti i nedostatke. Analiza procesa treba obuhvatiti potrebe, raspoložive i nedostajuće resurse, izmjene i poboljšanja koja će doprinijeti efikasnosti te predložene mjere, sredstva i očekivane rezultate. Ova analiza će omogućiti identifikaciju problema u PU FBiH i potaknuti modernizaciju. Kao rezultat analize procesa, treba razviti procedure rada i pravila postupanja kao prethodne korake u internim kontrolama i pitanjima efikasnosti. Cjelokupni procesi trebaju se promatrati s obzirom na ljudske resurse i IT sistem.

- **Unapređenje sistema raspodjele prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine**

Treba pronaći rješenja za poboljšanje raspodjele prihoda na vertikalnom i horizontalnom nivou, uzimajući u obzir trenutne prihode, potrošnju i zakonski okvir koji određuje nadležnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Cilj je pronaći sistem koji bolje odgovara potrebama korisnika. Trenutni sistem raspodjele javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine temelji se na doprinosima i donacijama nerazvijenim kantonima i općinama. Potrebno je provesti analizu javnih prihoda, rashoda, duga i ustavnih i zakonskih nadležnosti svih nivoa vlasti u

Federaciji Bosne i Hercegovine kako bi se stvorile smjernice za kreiranje pravednijeg modela raspodjele prihoda.

- **Suzbijanje sive ekonomije**

Suzbijanje sive ekonomije je ključno za stvaranje predvidljivog i stabilnog poslovnog okruženja te ravnopravnu tržišnu utakmicu. To zahtijeva koordinirane napore javne uprave i svih učesnika na tržištu. Nedostatak službenih procjena sive ekonomije otežava praćenje situacije pa je stoga važno dobiti jasniju i aktuelniju sliku o faktorima koji generišu sivu ekonomiju radi koordinisanih djelovanja. Siva ekonomija ima značajan uticaj na fiskalnu politiku implementacija porezne politike zahtijeva visoke administrativne i transakcijske troškove, ali je važno uspostaviti i održavati sistem koji će smanjiti utaju poreza. Siva ekonomija izvan službene statistike znači da mnogi prihodi ostaju nezabilježeni, što također utiče na iskazivanje BDP-a i može dovesti do donošenja pogrešnih odluka u vezi s privredom. To može rezultirati dodatnim opterećenjima poreznih obveznika koji poštuju zakon. Za suzbijanje sive ekonomije treba uspostaviti jedinstveni registar taksi i naknada u Federaciji Bosne i Hercegovine.

- **Unaprijediti poslovno okruženje uklanjanjem administrativnih barijera**

Bosna i Hercegovina se nalazi ispod prosjeka na listi lakoće poslovanja zbog administrativnih barijera koje opterećuju privredne aktivnosti. Potrebno je uložiti napore u unapređenje rada institucija kako bi se poboljšalo poslovno okruženje i lakoća poslovanja. Transparentnost i efikasnost javnog sektora treba povećati, kao i poboljšati upravljanje javnim poduzećima kako bi se smanjilo opterećenje poreznih obveznika. Također je potrebno pojednostaviti plaćanje i naplatu javnih prihoda te poboljšati proces registracije poreznih obveznika. Treba podržati malo i srednje poduzetništvo kroz finansiranje obrtnog kapitala, restrukturiranje, razvoj novih poslovnih modela i digitalizaciju. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija trebalo bi biti prioritet za podsticanje ulaganja u proizvode i usluge. Mjere za povećanje produktivnosti mogu uključivati subvencije za kupovinu opreme, povoljne kreditne linije i subvencioniranje kamata na kredite. Također je važno podržavati istraživanje i razvoj te uspostaviti veze između firmi, istraživačkih centara i visokog obrazovanja.

Jedan od osnovnih preduslova održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim financijama kroz daljnje unapređenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i unutrašnje revizije te razvojem makroekonomske statistike.

5. PROCJENA PRIHODA BUDŽETA

Kretanje prihoda u srednjoročnom razdoblju

Kretanja prihoda budžeta u razdoblju 2027. - 2029. prvenstveno se temelje na postojećim poreznim politikama, uzimajući u obzir i učinke najavljenih poreznih izmjena te očekivanim oporavkom privredne aktivnosti.

Strukturu javnih prihoda Budžeta Unsko-sanskog kantona čine:

- prihodi po osnovu indirektnih poreza,
- prihodi po osnovu direktnih poreza i to:
 - porez na dobit,
 - porez na dohodak,
- neporeznih prihoda u vidu:
 - prihoda od poduzetničke aktivnost i imovine i taksi,
 - novčanih kazni,
 - posebne naknade koje se ostvaruju, prikupljaju i raspoređuju prema važećim zakonskim propisima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine,
- tekući i kapitalni transfer i donacije.

Federalno ministarstvo finansija pripremlilo je 8. 5. 2026. godine *revidiranu projekciju* prihoda od indirektnih i direktnih poreza za 2026. i projekcije za period 2027. - 2029. godina. Projekcije su zasnovane na zadnjim zvaničnim makroekonomskim prognozama, preuzetim od Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), u martu 2026. godine te prate pretpostavljena kretanja ključnih parametara sa kojima su u korelaciji.

5.1. Prihodi od indirektnih poreza

Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

Revidirane projekcije za 2025. godinu i projekcije prihoda za period 2027. -2029. godina

VRSTA PRIHODA	GODINA			
	2026	2027	2028	2029
1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinственog računa	316.381.958	333.769.944	350.260.466	370.322.252
1.1. Kantonalni budžet	265.871.457	280.483.445	294.341.249	311.200.163
1.2. Općinski/gradski budžeti	50.510.501	53.286.499	55.919.217	59.122.089

Revidirane projekcije za 2026. godinu i projekcije prihoda za period 2027.-2029. godina

Bruto naplata prihoda od indirektnih poreza za kanton planira se za 2026. godinu u iznosu od 316,38 mil KM, od toga kantonu pripada 267,87 mil KM i općine 50,51 mil KM.

Raspodjelom prihoda od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa za 2027. godinu konsolidovano za Unsko - sanski kanton očekuje se iznos od 333,77 mil KM, od čega kantonu pripada 280,48 mil. KM, a za općine 53,29 mil KM. Projekcije prihoda konsolidovano za 2028. i 2029. godinu iznose 350,26 mil KM , odnosno 370,32 KM.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) u aprilu 2026. godine. Nadalje, izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentiteskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH po godinama, zasnovana i na godišnjem planu otplate vanjskog duga. Projekcije prihoda od indirektnih poreza nisu uključile potencijalne efekte predloženih izmjena Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, čija implementacija bi mogla promijeniti obrazac kretanja prihoda. Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove za 2026. godinu i period 2027. - 2029. godina, izvršena je u skladu sa koeficijentima iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2026. godinu („Službene novine Federacije BiH", broj: 89/25).

5.2. Prihodi od direktnih poreza

Projekcija prihoda od direktnih poreza, u koje se ubrajaju porez na dohodak i porez na dobit, rađena je po ustaljenoj metodologiji, prateći makroekonomske pokazatelje (BDP-nominalni i realni rast BDP-a, inflacija, potrošnja, investicije), uz praćenje godišnjih i sezonskih trendova ostvarenja prihoda u prethodnim godinama i izmjena propisa koji tretiraju određene oblasti.

5.2.1. Porez na dohodak

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak i obaveznih socijalnih doprinosa za 2026. godinu, zasnovane su na tekućem (Q1 2026) trendu naplate, koje uključuju i mjere u cilju poboljšanja finansijskog položaja pojedinaca te uzimajući u obzir prognoze tržišta rada do kraja godine. Prateći srednjoročne pretpostavke ključnih pokazatelja vezanih za tržište rada pripremljene su i projekcije navedene kategorije prihoda za ovaj period. Projekcije ovih kategorija prihoda nisu uzele u obzir potencijalne nove promjene poreznih politika.

Revidirane projekcije prihoda poreza na dohodak za 2026. godinu, te plan za period 2027.-2029. godine

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2026	2027	2028	2029
1. Porez na dohodak	63.762.749	68.856.285	74.474.677	80.768.536
1.1. Kantonalni budžet	41.790.106	45.128.409	48.810.703	52.935.699
1.2. Općinski / gradski budžeti	21.972.643	23.727.876	25.663.974	27.832.838

Tabela 8: Revidirane projekcije prihoda poreza na dohodak za 2026. godinu te plan za period 2027. - 2029. godine

5.2.2. Porez na dobit

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2026. godinu bazirane su na historijskom i tekućem (Q1 2026) trendu naplate, uz procijenjena očekivanja do kraja godine, prateći i podatke iz godišnjih prijava poreznih obveznika. Srednjoročne projekcije navedene kategorije rađene su oprezno, prateći prognozirana ekonomska kretanja, zadržavajući nivo ostvarenja na približno istom nivou procjenjenog za 2026. godinu, bez izmjena poreznih politika.

Revidirana projekcija po osnovu poreza na dobit, za 2026. godinu - plan za period 2027-2029. godina

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2026	2027	2028	2029
1. Porez na dobit	26.052.293	26.114.900	26.189.499	26.274.285

Tabela 9: Revidirana projekcija po osnovu poreza na dobit, za 2026. godinu - plan za period 2027-2029. godina

5.3. Ukupni prihodi kantona

Tabela 10: Ukupni prihodi kantona

	Prihodi	Ostvareno 2025	Plan 2026	Revidirana projekcija za 2026	Index 3:2	2027	Index 6:3	2028	Index 8:6	2029	Index 10:8
	I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	Račun prihoda (I+II+III)	323.93	391.03	399.37	1.21	411.33	1.05	427.69	1.04	447.26	1.05
I	Porezni prihodi	310.51	324.69	333.03	1.05	344.99	1.06	361.35	1.05	380.90	1.05
711	Porez na dobit	26.70	25.85	25.85	0.97	24.69	0.96	24.76	1.00	24.83	1.00
716	Porez na dohodak	38.89	41.31	41.31	1.06	39.82	0.96	42.25	1.06	44.87	1.06
717	Indirektni porezi	244.92	257.54	265.87	1.05	280.48	1.09	294.34	1.05	311.20	1.06
II	Neporezni prihodi	13.09	18.34	18.34	1.40	18.34	1.00	18.34	1.00	18.36	1.00
721	Prihodi od nefin JP i fin JI	0.11	0.70	0.70	6.31	0.70	1.00	0.70	1.00	0.72	1.03
722	Naknade,takse i javne usluge	7.45	11.84	11.84	1.59	11.84	1.00	11.84	1.00	11.84	1.00
723	Novcane kazne	5.52	5.80	5.80	1.05	5.80	1.00	5.80	1.00	5.80	1.00
III	Tekuće i kapitalne potpore	0.34	48.00	48.00	141.18	48.00	1.00	48.00	1.00	48.00	1.00
730/ 740	Tekuće potpore i donacije	0.34	48.00	48.00	141.18	48.00	1.00	48.00	1.00	48.00	1.00
B	Kapitalni primici	0.10	0.05	0.05	0.50	0.05	1.00	0.05	0.00	0.05	0
811	Primici od prodaje stalnih sredstava	0.10	0.05	0.05	0.50	0.05	1.00	0.05	0.05	0.05	0
C	Račun finansiranja	0.00	15.60	15.60	0.00	15.60	1.00	15.60	1.00	15.60	1.00
813	Primici od primljenih otplata	0.00	0.60	0.60	0.00	0.60	1.00	0.60	0.00	0.60	0.00
814	Primici od zaduživanja	0.00	15.00	15.00	0.00	15.00	1.00	15.00	1.00	15.00	1.00
D	Ukupno (A+B+C)	324.03	406.68	415.02	1.26	426.98	1.05	443.34	1.04	462.91	1.04

U nadležnosti OMA-e je da dva puta godišnje (maj, oktobar) vrši procjenu prihoda i dostavlja je entitetima.

Ukupni prihodi (izvor 10-budžetska sredstva bez vlastitih i namjenskih sredstava) na koje kanton u trenutnoj makroekonomskoj situaciji može računati u 2026. godini po revidiranoj projekciji iznose 415,02 mil. KM, što je u odnosu na plan Budžeta 2026. godine veće za 8,33 mil. KM.

Prilikom planiranja budžeta za 2027. godinu, rashodovnu stranu, koja je u principu uvijek veća, bi trebalo s posebnom pažnjom planirati jer su zakonske obaveze daleko veće od projiciranih prihoda.

Pregled ostvarenih prihoda i rashoda u periodu od 2011.- 2025. godina

GODINA	Ukupni rashodi i izdaci	Ukupni prihodi primici	Deficit/Suficit
2011	181.618.065	174.565.640	-7.052.425
2012	176.466.392	164.063.900	-12.402.492
2013	173.745.152	158.871.388	-14.873.764
2014	188.788.062	166.453.554	-22.334.508
2015	193.616.498	188.713.359	-4.903.139
2016	192.549.743	186.792.712	-5.757.031
2017	193.735.646	184.091.457	-9.644.189
2018	196.002.640	197.894.197	1.891.557
2019	200.020.854	212.579.782	12.558.928
2020	208.941.644	215.829.235	6.887.591
2021	212.710.308	219.049.084	6.338.776
2022	261.563.588	272.353.937	10.790.349
2023	310.329.784	296.897.396	13.432.388
2024	324.923.197	327.543.311	2.620.114
2025	353.004.671	365.632.485	12.627.813

Tabela 11: Pregled ostvarenih prihoda i rashoda u periodu od 2011. - 2025. godina

U naprijed navedenoj tabeli dat je pregled ostvarenih suficita tj. deficita u periodu od 2011. do 2025 . godine.

U cilju jačanja fiskalne odgovornosti Zakon o budžetima u FBiH je uveo pravilo izrade Izjave o fiskalnoj procjeni posljedica novih propisa na budžet, kojom se zahtjeva da predlagači novih obaveza za budžet istovremeno moraju da predlože i izvore finansiranja istih. Na taj način spriječiti će se donošenje propisa koji se ne mogu realizirati.

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- neplanirane izmjene poreznih politika,
- promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga,
- značajna odstupanja u kretanju koeficijenata raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni,
- promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH,
- rad porezne administracije,
- razvoj drugih nepredviđenih događaja (elementarne nepogode, poplave i drugi nepredvidivi događaji).
- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta.

5.4. PRETPOSTAVKE DRUŠTVENOG I PRIVREDNOG RAZVOJA ZA BUDŽETSKU I ZA SLJEDEĆE DVIJE GODINE

Strategijom razvoja Unsko-sanskog kantona za period od 2021.-2027. godine, Vlada Unsko-sanskog kantona se opredijelila za nekoliko strateških projekata, čija realizacija bi trebala da osigura najšire pozitivne društveno-ekonomske efekte, koji će doprinijeti razvoju ekonomskog i društvenog razvoja kao i zaštite životne sredine:

1. usklađivanje zemljišnih knjiga sa katastarskim stanjem i stanjem na terenu;
2. uspostavljanje poslovnog inkubatora;
3. rekonstrukcija i povećanje smještajnih kapaciteta kao i boljeg korištenja prirodnih resursa Lječilišta Gata;
4. izgradnja Administrativnog centra Unsko-sanskog kantona;
5. uspostavljanje robnih rezervi Unsko-sanskog kantona.

Pored strateških projekata, a uzimajući u obzir i prioritete definisane Strategijom razvoja Unsko-sanskog kantona 2021.-2027. godine, sektorskim strategijama Kantona kao i drugim strateškim dokumentima na višim nivoima vlasti u BiH, Vlada Unsko-sanskog kantona će se u periodu od 2027. - 2029. godine, primarno fokusirati na realizaciju sljedećih projekata koje pokrivaju ekonomski i društveni sektor, infrastrukturu i zaštitu okoliša:

- Intenzivirati primarnu poljoprivrednu proizvodnju u svrhu dostatnosti poljoprivrednih proizvoda za stanovništvo Unsko-sanskog kantona, koji ima za cilj osigurati djelomičnu neovisnost Unsko-sanskog kantona o uvozu hrane te potaknuti bolju iskorištenost poljoprivrednih kapaciteta, proizvodnju kao i izgradnju prehrambenih kapaciteta. Također je bitno zaokružiti cijeli proces od proizvodnje do prerade te marketinga i korištenja gotovih proizvoda.
- Uspostavljanjem robnih rezervi Unsko-sanskog kantona s fokusom na poljoprivredne proizvode, osigurale bi se minimalne potrebe stanovništva i privrede u uslovima neposredne opasnosti, prirodnih nepogoda i drugih vanrednih prilika te bi se iste koristile za intervencije na tržištu u uslovima poremećaja u snabdijevanju stanovništva i privrede.
- U cilju razvoja održivog turizma neophodno je obogatiti turističke sadržaje i ponudu što se može osigurati putem sljedećih projektnih aktivnosti: uvezivanje i uređivanje starih gradova, kula i kulturnih spomenika na cijelom kantonu, rekonstrukcija/uređenje tvrđave Ostrožac i dvorca Lothara Berkasa te izgradnja i uspostavljanje biciklističkih/hiking staza i šetnica kroz NP Una i njegovo uvezivanje s naseljima Račić i Lohovo.
- Sanacijom kule i krova Stari grad Velika Kladaša, koji su oštećeni uslijed požara, obogatit će se turistička ponuda Unsko-sanskog kantona, kroz uvezivanje u zajedničku turističku ponudu kulturnih spomenika na cijelom Kantonu.
- Završetkom izgradnje Centra za kulturu u Velikoj Kladaši stvorit će se kvalitetni uslovi za rad kulturno-umjetničkih društava, razvoj muzičke kulture i literarnog stvaralaštva, održavanje manifestacija i kino produkcija, koje su od izuzetne važnosti za očuvanje i unapređenje kulturnih vrijednosti.

- Dodatnim ispitivanjem termalnih voda u lječilištu “Gata“ te proširenjem kapaciteta lječilišta “Gata“ Vlada Unsko-sanskog kantona planira stvoriti uvjete za dodatni razvoj banjanskog turizma, ali i zdravstva u cjelini te povećati smještajne kapacitete za 20% u odnosu na trenutno stanje.
- Izgradnjom nove zgrade Doma zdravlja u Bihaću stvorili bi se kvalitetni uvjeti za rad i pružanje zdravstvenih usluga primarnog nivoa.
- Infrastrukturnim uređenjem i rekonstrukcijom postojećih objekata Kantonalne bolnice „Dr. Irfan Ljubijankić“ te kadrovskim jačanjem i tehničkim opremanjem stvorili bi se uslovi za pružanje bolje zdravstvene zaštite građanima.
- Digitalizaciji i transformaciji javne uprave se treba pristupiti promptno u cilju reforme i modernizacije javne uprave kroz e-upravu, što obuhvata kvalitetno opremanje institucija, jačanje i edukaciju kadrova kako bi se uspostavili interoperabilni registri organizovani po principu one-stop-shopa (sve usluge na jednom mjestu). Ove aktivnosti podrazumijevaju uvezivanje postojećih izvornih registara, pristup podacima i javnim uslugama, kroz definiranje obavezujućih pravila i standarda (telekomunikacioni linkovi, adekvatne performanse mrežnih resursa, nabavka opreme i sl.).
- U cilju realizacije Agende 2030 čiji potpisnik je i BiH neophodno je raditi kontinuirano na unapređenju sistema upravljanja razvojem i implementaciji Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja BiH kroz aktivnu realizaciju prioriteta, mjera i aktivnosti povezanih sa Ciljevima održivog razvoja, jačanje međusektorskih veza kroz poticanje participatornog pristupa i vođenje brige o najranjivijim kategorijama stanovništva u Unsko-sanskom kantonu.
- Jačanjem kadrovskih i tehničkih kapaciteta policije te izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih objekata s ciljem unapređenja kapaciteta za nošenje sa migrantskom krizom i sigurnosti građana u Unsko-sanskom kantonu, planira se smanjiti broj krivičnih djela i prekršaja i time povećati sigurnost građana.
- U cilju sprečavanja novih i smanjenja postojećih rizika od prirodnih katastrofa i nesreća raditi na izradi i provedbi integriranih institucionalnih mjera koje sprečavaju i smanjuju izloženost opasnosti i ranjivosti na katastrofe te povećavaju spremnost za odgovor i oporavak od mogućih katastrofa i nesreća, a time jačaju i otpornost na iste putem jačanja ljudskih kapaciteta kroz različite programe obuka i edukacija te nabavke opreme i uvezivanje kantonalnih s lokalnim predstavnicima Civilne zaštite kroz sistemski uvezane mehanizme.
- Realizacija kurikularne reforme u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju će omogućiti razvijanje kurikuluma po nivoima obrazovanja i predmetnim područjima te omogućiti usklađivanje obrazovnog sistema s potrebama tržišta rada što će doprinijeti smanjenju broja nezaposlenih i čime će se ublažiti stepen migracije stanovništva.
- Digitalizacija obrazovnog sistema u Unsko-sanskom kantonu ima za cilj digitalizaciju administracije, ali i međusobne komunikacije učenika, nastavnika i školskih upravljačkih struktura, kao i samih škola s Ministarstvom obrazovanja, nauke, kulture i sporta.
- Digitalizacijom procesa vođenja evidencija auto škola i kandidata te polaganja ispita iz poznavanja propisa i upravljanja motornim vozilom suzbit će se koruptivne radnje i pružit će se efikasnije usluge korisnicima.

- Izgradnjom plivačkih bazena u skladu sa Strategijom razvoja sporta Unsko-sanskog kantona, omogućit će se održavanje takmičenja i škola plivanja za djecu, a ujedno će se razviti sport i turistička ponuda Unsko-sanskog kantona.
- Izgradnjom sportske dvorane u Ključu poboljšali bi se sportski uslovi za građane te omogućilo održavanje različitih manifestacija sportskog, kulturnog i drugog karaktera.
- Izgradnjom Studentskog centra unaprijedit će se usluge na Univerzitetu Bihać putem povećanja standarda studentskog života koji obuhvata smještaj i ishranu, izvan mjesta stanovanja, kao i mogućnost drugih studentskih aktivnosti (event-i, kapaciteti učenja-biblioteka i mjesto za učenje, natječaji, organiziranje učešća u različitim studentskim programima koji pridonose boljem životnom standardu studenata).
- Izgradnjom novog objekta zgrade JU „Dječiji vrtić“ Bužim, stvorili bi se bolji uslovi za djecu i osoblje, a i omogućio bi se veći obuhvat djece predškolskog uzrasta s područja općine Bužim.
- Izgradnjom dječijeg vrtića u naselju Ceravci u Bihaću, koje je doživjelo značajan urbanistički razvoj kroz izgradnju niza novih stambenih zgrada i kuća te bilježi porast broja mladih porodica s djecom, omogućio bi se veći obuhvat djece predškolskog uzrasta sa područja grada Bihaća, obzirom da je značajan broj djece na listi čekanja.
- Izgradnja plinovoda na području Unsko-sanskog kantona. Projekat gasifikacije Unsko-sanskog kantona planiran je Strateškim planom i programom razvoja energetskog sektora FBiH iz 2009. godine i obilježen je kao srednjoročni projekat od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine s planiranim ulazom prirodnog gasa iz pravca Republike Hrvatske. U prvoj fazi je predviđena gasifikacija gradova u blizini granice, dok bi se u drugoj fazi projekta gasifikacija proširila i na ostale gradove Unsko-sanskog kantona. Realizacijom ovog projekta došlo bi do povećanja tržišta prirodnog gasa u BiH, ali i povećanja sigurnosti snabdijevanja, obzirom da bi se obezbijedio novi ulaz za cjelokupni sistem.
- Nastavak izgradnje aerodroma u USK, koji je jedan od strateških prioriteta za Unsko – sanski kanton jer bi se s izgradnjom navedenog aerodroma postigla bolja i brža povezanost s glavnim gradom, zatim bi se omogućila bolja povezanost dijaspore s Unsko-sanskim kantomom i na kraju uveliko bi se doprinijelo razvijanju Unsko-sanskog kantona kao turističke destinacije.
- Korištenjem obnovljivih izvora energije i uspostavljanjem mehanizama za programe energetske efikasnosti raditi na smanjenju potrošnje energije kao i smanjenju stakleničkih plinova (kroz projekte izgradnje vjetroparkova, solarnih elektrana, uvođenje mjera energetske efikasnosti na javnim objektima i sl.).
- Uspostavljanjem održivog integralnog sistema upravljanja otpadom na području kantona u cilju preventivnog djelovanja na nastanak otpada, prikupljanja i razvrstavanja, ponovne upotrebe, reciklaže i sigurnog odlaganja te uspostave regionalnih/međuopćinskih/općinskih centara za upravljanje otpadom i prateće infrastrukture koja uključuje pretovarne stanice, reciklažna dvorišta i zelene otoke, a u skladu sa Planom upravljanja otpadom Unsko-sanskog kantona 2023.-2028. godina, unaprijedit će se zaštita okoliša i zdravlje ljudi na području kantona.
- Razvojem cestovnog prometa na pravcu Bihać – Karlovac - Novo Mesto, izgradnjom brze ceste na dionici Velika Kladaša – Cazin – Bihać i zaobilaznice Bihać – Cazin te

- povezivanjem grada Bihaća sa gradom Bosanska Krupa, općine Sanski Most sa gradom Banja Luka bi se osiguralo jačanje transportnih i saobraćajnih kapaciteta te povećati vrijednost izvoza, ukupan prihod od turizma i broj novih investicija.
- Jačanjem saradnje sa dijasporom Vlada Unsko-sanskog kantona planira stvoriti priliku za umrežavanje, trgovanje, investiranje, istraživanje i transferiranje znanja, vještina, inovacija, tehnologija, institucija i vrijednosti i time povećati udio novih investicija i broj novoosnovanih privrednih subjekata.
 - Uspostavom Centra za obuke/stručna osposobljavanja turističko-ugostiteljskih radnika, unaprijedio bi se kvalitet radne snage u sektoru turizma i ugostiteljstva kroz sistematsku edukaciju, praktičnu obuku i sticanje savremenih znanja i vještina, čime bi se povećala konkurentnost destinacije i zaposlenost lokalnog stanovništva.
 - Izgradnjom Centra za kulturu u Cazinu i Ključu stvorili bi se uslovi za razvoj i unapređenje kulturnog života zajednice, očuvanje kulturnog identiteta, podsticanje kreativnog stvaralaštva i dostupnost kulturnih sadržaja svim generacijama.
 - Izgradnjom Centra za socijalni rad Cazin unaprijedio bi se sistem socijalne zaštite kroz pružanje dostupnih, kvalitetnih i pravovremenih usluga najugroženijim kategorijama stanovništva, uz jačanje institucionalne podrške porodicama, djeci, starijim licima i osobama sa invaliditetom.
 - Izgradnjom Administrativnog centra u Cazinu unaprijedio bi se rad lokalne uprave kroz objedinjavanje administrativnih službi, povećanje efikasnosti i dostupnosti usluga građanima i privredi.
 - Podrškom poslovnim zonama u općinama/gradovima stvorili bi se povoljniji uslovi za razvoj poduzetništva, privlačenje investicija i otvaranje novih radnih mjesta, čime bi se doprinijelo lokalnom ekonomskom razvoju.

6. PREDVIĐENE PROMJENE JAVNOG DUGA I STRATEGIJA UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM

Vanjski i unutrašnji dug Unsko-sanskog kantona regulisan je Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 86/07, 24/09, 44/10), Zakonom o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), Zakonom o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/16) i Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za tekuću godinu.

6.1. Obaveze kantona

Na osnovu podataka iz konsolidiranog godišnjeg obračuna kantona ukupne obaveze kantona na dan 31.12. 2025. godine iznose 53.381.382 KM, i to:

- Kratkoročne obaveze38.731.337 KM
- Dugoročne obaveze.....14.650.045 KM

Pravosnažna sudska izvršenja, kod poslovne banke na dan 30. 4. 2026. godine iznose 67.995,640 KM. Stanje sudskih izvršenja se odnosi na glavnici bez obračunatih zatezних kamata i sudskih troškova i nisu evidentirana u Glavnoj knjizi trezora.

6.1.1. Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze se najvećim dijelom odnose na obaveze prema dobavljačima (pravnim i fizičkim licima) za isporučene robe i usluge za period 2024. i 2025. godina, obaveze prema udruženjima i neprofitnim organizacijama za period 2024.-2025. godine, obaveze prema centrima za socijalni rad za beneficije socijalne zaštite i obaveze prema nižim nivoima vlasti za tekuće i kapitalne grantove u 2025. godini, obaveze prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona za osiguranje neosiguranih lica (boračke populacije, nezaposlenih lica i učenika za period 2016.-2018. godina i 2025. godina), subvencije u privredi i poljoprivredi iz 2025. godine, obaveze za kredite i primljene pozajmice, obaveze za plaće (decembar 2025. godine) i naknade plaća uposlenika, zatim obaveza za poreze i doprinose, ostale obaveze za rad prema radnicima (nakande za topli obrok za decembar 2025. godine, prijevoz uposlenih za decembar 2025. godine, pomoći u slučaju smrti ili teže bolesti za novembar i decembar 2025. godine.

6.1.2. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane u bilansu stanja odnose se na obaveze po osnovu dugoročnih kredita i to:

- Kredit za modernizaciju bolnica na Unsko-sanskom kantonu Republike Koreje iznosi 1.379.981,73 KM,
- Kredit za modernizaciju bolnica na Unsko-sanskom kantonu Republike Austrije iznosi 5.204.251,77 KM,
- Kredit za modernizaciju JU Univerziteta u Bihaću iznosi 443.717,37 KM,
- Kredit za pokriće deficita u iznosu 1.246.247,95 KM

- Kredit za upravljanje čvrstim otpadom u iznosu od 532.094,47 KM
- Pozajmice sa namjenskih podračuna u okviru JRT iznose 7.090.000,00 KM (preneseno sa kratkoročnih na dugoročne obaveze u 2015. godini) i to:
 - Podračun za šumske naknade Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu 2.050.000,00 KM
 - Podračun za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu 2.480.000,00 KM
 - Podračun za privatizaciju-Escrow račun u iznosu 2.560.000,00 KM.

6.2. Servisiranje duga Kantona

U tabeli koja slijedi prikazano je stanje dugoročnog duga kantona na dan 31.03.2026. godine, te servisiranje istog u tekućoj i naredne tri godine

Zaduženje kantona	Stanje duga 31.03.2026.		Servisiranje duga								
	Glavnica	Kamata	2026		2027		2028		2029		mil KM
Izvor finansiranja	31.03.2026.		Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata	
Upravljanje čvrstim otpadom I	0,378	0,005	0,108	0,003	0,108	0,002	0,108	0,001	0,054	0,0002	Min.građ
Upravljanje čvrstim otpadom II	0,152	0,002	0,061	0,001	0,061	0,001	0,03	0,0001	-	-	Min.građ
Koreja	1,441	0,065	0,262	0,021	0,262	0,017	0,262	0,013	0,262	0,009	Bohnica
Austrija	4,444	0,112	1,27	0,052	1,27	0,038	1,27	0,024	1,27	0,01	Bohnica
Austrija	2,771	0,047	0,791	0,02	0,791	0,02	0,791	0,01	0,396	0,002	Univerzitet
UKUPNO	9,186	0,231	2,492	0,097	2,492	0,078	2,461	0,0481	1,982	0,0212	
SVEUKUPNO	9,417		2,589		2,57		2,5091		2,0032		
Pozajmice sa podračuna	6,89		0,6		0,6		0,6		0,6		Deficit budžeta-povrat pozajmnica
Ukupno stari dug	16,307										

Tabela 13: Servisiranje duga Unsko-sanskog kantona

Unsko – sanski kanton na dan 31.03.2026. godine ima ukupno kreditno zaduženje u iznosu 9,42 mil.KM, i to:

- glavnica u iznosu – 9,19 mil. KM
- kamata u iznosu – 0,23 mil. KM

Ako ovom iznosu dodamo pozajmice sa namjenskih podračuna od 6,89 mil. KM ukupne dugoročne obaveze kantona iznose 16,31 mil.KM.

Na osnovu otplatnih planova napravljen je plan servisiranja dugoročnih obaveza kantona koje u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta Unsko-sanskog kantona imaju prioritet pri planiranju i izvršavanju budžeta.

Za upravljanje dugom Federacije, u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine nadležno je Federalno ministarstvo finansija, a za upravljanje dugom kantona, gradova i općina ministarstva finansija kantona, odnosno gradske i općinske službe za finansije.

Međunarodna rejting agencija Standard and Poor's (S&P) u Februaru 2023. godine povećala je izglede kreditnog rejtinga sa stabilnih na pozitivne i zadržala kreditni rejting Bosne i Hercegovine, koji glasi „B“. Agencija Moody's Investors Service, u avgustu 2022. potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.

Federacija Bosne i Hercegovine planira uvesti nova fiskalna pravila o zaduživanju i garancijama prema kriterijima iz Maastrichta. Njime se uvodi ograničenje javnog duga

Federacije Bosne i Hercegovine na najviše 60% BDP-a Federacije i uvode ograničenja ukupnog duga za kantone i jedinice lokalne samouprave, uvodi pravilo da kantoni i jedinice lokalne samouprave ne mogu posuđivati ili izdavati garancije bez prethodne suglasnosti FMF-a, javni dug se prati prema pravilima statističke metodologije EU.

U skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH”, broj: 86/07, 24/09, 44/10 i 30/16), kantoni se mogu dugoročno zadužiti ukoliko u vrijeme dugoročnoga zaduženja iznos servisiranja duga za ukupan unutarnji i vanjski dug i garancije koji dopijeva u svakoj narednoj godini uključujući i servisiranje za predloženo novo zaduženje i sve zajmove za koje su izdane garancije kantona ne prelazi 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini. Stanje i projekcije javnog duga su od izuzetne važnosti za kreiranje fiskalnih i razvojnih politika. Zaduzivanje treba biti na realnim i održivim osnovama da bi se održala stabilnost fiskalnog sistema i osigurala osnova za razvojne inicijative.

Pregled stanja i projekcija javnog duga u ovom dokumentu se temelji na podacima s kojima raspolaže Ministarstvo finansija.

Imajući u vidu izmjenu zakonskog okvira u pogledu donošenja novih fiskalnih pravila zaduzivanja za sve nivoe vlasti u FBiH, kojim se stvaraju preduslovi za povećanje transparentnosti zaduzivanja i izvještavanja o dugu u FBiH te omogućava upravljanje dugom na adekvatan način, nužno je, uspostavljanjem informacionog sistema za upravljanje dugom (evidentiranje i praćenje duga i garancija, izvještavanje o dugu i sl.) stvoriti tehničke pretpostavke za poboljšanje cjelokupnog procesa.

Novi informacioni sistem za upravljanje dugom trebao bi biti usklađen sa obavezama koje će proisteći iz novog Zakona o dugu, zaduzivanju i garancijama u Federaciji BiH i podzakonskih propisa donesenih na osnovu Zakona na način da se:

- zakonom utvrđena ograničenja i obaveze plaćanja prate automatski,
- da pruža mogućnost ispunjenja svih Zakonom definisanih obaveza vezanih za evidencije o javnim dugovima, garancijama, sredstvima osiguranja,
- da daje mogućnost sveobuhvatne analize i praćenja dugova u skladu sa svim relevantnim međunarodnim standardima,
- da je omogućen proces praćenja i izvještavanja u vezi sa limitima zaduženja i izloženosti, kao i povezanih kontrola i to na način da svaki kanton, grad i općina evidentiraju i prate podatke o zaduženju i garancijama kantona, grada, odnosno općine, uključujući i dug javnih poduzeća iz svoje nadležnosti te
- da ima mogućnost razmjene podataka o dugu svakog nivoa vlasti i da omogućava standardne izvještaje i daje mogućnost kreiranja pojedinih prilagođenih izvještaja i prikaza podataka u sistemu.

Ugovaranje novih zaduzivanja također podrazumijeva analizu i pažljivu selekciju u zavisnosti od potreba za finansiranjem i dostupnih izvora finansiranja, a u svrhu realizacije ciljeva upravljanja dugom.

Broj: 03-02-44-757/2026
Bihać; 1. 7. 2026. godine

